

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeaminen kasvilajien rauhoitusmääräyksistä

Hakija

Sammalryöryhmä

Kasvimuseo

Biodiversiteettiyksikkö

20014 Turun yliopisto

kmpihl@utu.fi

VIREILLETULO

27.2.2025

HAKEMUS

Sammalryöryhmä hakee lupaa poiketa luonnonsuojelulain rauhoitus-säännöksistä ja kerätä rauhoitettuja sammallajeja Pohjois-Savossa. Sammalnäytteiden keruu on tarpeen lajimääritysten varmentamiseksi ja havaintojen dokumentoimiseksi. Vaikeasti tunnistettavista lajeista on tarpeen kerätä näyte todistusaineistoksi mm. havainnon luotettavuuden ja maanomistajan oikeusturvan takia. Näytteenotto koskee etenkin uusia esiintymiä. Jo tunnetuista esiintymistä ei ole joitain lajeja (mm. hitupihtisammal) lukuun ottamatta tarpeen kerätä näytteitä.

Sammalryöryhmän tavoitteena on uhanalaisten lajien suojelun edistäminen ja lajien uhanalaistumisen arviointiin osallistuminen. Tavoitteena on myös lisätä tietoa ja tietoisuutta lajistosta yleensä, lajien esiintymisestä sekä niiden ekologiasta. Lisäksi työryhmä edistää tutkijoiden, hallinnon ja harrastajien välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua. Maastaselvitysten tarkoituksena on tuottaa tietoa Suomen lajistosta, sen levinneisyydestä, yleisyydestä ja suojelutarpeista. Näytteiden keruu tukee tätä työtä.

Kerätyt näytteet ovat kerääjän hallussa vain lyhytaikaisesti. Näytteet talletetaan julkisiin tieteellisiin kokoelmiin (Luonnontieteellinen keskusmuuseum, Turun, Oulun ja Jyväskylän yliopiston kasvimuseot, Kuopion luonnontieteellinen museo), joilla on hallussapitolupa rauhoitetuille lajeille. Näytteiden keruu tehdään siten, ettei se vaaranna esiintymien elinvoimaisuutta eikä näytteitä kerätä tarpeettomasti. Kerättyjen näytteiden tiedot raportoidaan toivotulla tavalla vuosittain.

Aiempi, ympäristöministeriön myöntämä koko maan kattava lupa on päättymässä 1.5.2025. Uutta lupaa anotaan kaikkien Manner-Suomen ELY-keskusten alueelle 1.5.2025-1.5.2035, kustakin ELY-keskuksesta erikseen.

Lupaa haetaan seuraaville rauhoitetuille sammallajeille:

Hitupihtisammal (*Cephalozia macounii*)
 Hiuskoukkusammal (*Dichelyma capillaceum*)
 Idänlehtäsammal (*Plagiomnium drummondii*)
 Isonuijasammal (*Meesia longiseta*)
 Isotorasammal (*Cynodontium suecicum*)
 Katkokynsisammal (*Dicranum viride*)
 Kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*)
 Korpihohtosammal (*Herzogiella turfacea*)
 Kourukinnassammal (*Scapania carinthiaca*)
 Lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*)
 Lapinpahtasammal (*Orthothecium lapponicum*)
 Lapinsirppisammal (*Hamatocaulis lapponicus*)
 Pohjankellosammal (*Encalypta mutica*)

Päätös ja lupaehdot

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY -keskus) myöntää sammaltöryhmälle hakemuksen mukaisen luvan rauhoitettujen sammallajien keräämiseen seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 1.5.2025-1.5.2035 Pohjois-Savossa.
2. Näytteiden keruu ei saa vaarantaa sammalesiintymien elinvoimaisuutta tai muiden lajien säilymistä alueella.
3. Maastoon ei saa jäädä pysyviä jälkiä eikä eläimistöä saa tarpeettomasti häiritä tai kasvillisuutta vahingoittaa.
4. Sammalnäytteet tulee lajimäärityksen jälkeen toimittaa taholle, jolla on poikkeuslupa rauhoitettujen lajien hallussapitoon.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
6. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
7. Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
9. ELY -keskus valvoo lupaehtojen noudattamista.
10. Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla POSELY/684/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä näytekohtaisesti laji, keruujankohda ja -paikka.

Päätöksen perustelut

Hakemus koskee luonnonsuojelulain 69 §:n perusteella ja luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 6 §:n nojalla rauhoitettuja, hakemuksessa mainittuja sammallajeja. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kiellosta, jos poikkeuksesta ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Lupaehtojen mukainen rauhoitettujen sammalten kerääminen ei vaaranna lajien suotuisan suojelutason saavuttamista. Lupaehtojen mukaan sammalesiintymien elinvoimaisuutta ei saa vaarantaa, mikä tulee ottaa huomioon esimerkiksi siinä, kuinka isoja näytteitä kustakin esiintymästä kerätään.

Näytteiden kerääminen on perusteltua, sillä näytteiden avulla saadaan varmuus lajien esiintymisestä ja ne voivat olla tarpeen lajimäärittämisessä. Lisäksi poikkeuslupan mukaiset toimenpiteet tukevat sammaltyöryhmän toimintaa, jonka tavoitteena on mm. uhanalaisten lajien suojelun edistäminen.

Lupaehtojen mukaan hakija vastaa siitä, että luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat luvan ehtoja. Poikkeuslupa ei siis ole rajattu hakemuksessa mainituille henkilöille, vaan mikäli luvan voimassaoloaikana sammaltyöryhmässä tapahtuu henkilöstömuutoksia, voivat myös uudet jäsenet em. ehdon mukaisesti käyttää lupaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 1 §, 69 §, 74 §, 83 §, 121 §

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt luonnonsuojelun ylitarkastaja Anne Grönlund ja hyväksynyt johtava asiantuntija Antti Lammi.

Jakelu Hakijalle sähköpostitse

Tiedoksi Ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus

Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry.

Suoritemaksutta

Liite Pohjois-Savon ELY-keskuksen tekemään päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja oikeudenkäyntimaksu

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla. Kirjallisesti tehtävä valitus on osoitettava Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu **310euroa**, ellei valittaja tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 7-9 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Kun kyse on saantitodistusta vastaan toimitetusta päätöksestä, tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin päätös on lähetetty postitse tavallisella kirjeellä, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Omalla vastuulla valituskirjelmä liitteineen voi myös lähettää postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä ja sen liitteet

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite	Minna Canthin katu 64, 70101 Kuopio
postiosoite	PL 1744, 70101 Kuopio
faksi	029 564 2501
sähköpostiosoite	ita-suomi.hao@oikeus.fi
puhelinvaihte	029 56 42501
aukioloaika	klo 8 - 16.15

Tämä asiakirja POSELY/684/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/684/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Grönlund Anne 03.04.2025 15:32

Hyväksyjä Lammi Antti 03.04.2025 16:54